

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W OLSZTYNIE

LOL.410.6.5.2024

Elżbieta Wasiuk – Burmistrz Pasłęka
Urząd Miejski w Pasłęku – Plac Św. Wojciecha 5,
14-400 Pasłęk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/076 Realizacja programu „Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Pasłęku, Plac Św. Wojciecha 5, 14-400 Pasłęk (dalej: Urząd, Gmina).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Wasiuk, Burmistrz Pasłęka (od 6 maja 2024 r.) W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Wiesław Śniecikowski, Burmistrz Pasłęka, w okresie od 22 listopada 2002 r. do 5 maja 2024 r. (dalej: Burmistrz)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie gminy do złożenia wniosku o przyznanie grantu w ramach programu „Granty PPGR”. 2. Realizacja umowy o powierzenie grantu.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 (II kwartał). Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dane i dokumenty z okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie związanym z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Edyta Piskorz-Zabujść, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/40/2024 z 13 marca 2024 r.

(akta kontroli str. 1-12)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Gminy związane z realizacją Programu „Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym” w okresie 2020-2024 (II kwartał).
Uzasadnienie oceny ogólnej	Gmina przygotowała proces naboru wniosków od zainteresowanych udziałem w Programie „Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym” w sposób umożliwiający jego sprawne i terminowe przeprowadzenie. Rzetelnie dokonywano weryfikowania spełnienia warunków udziału w Programie potencjalnych beneficjentów. W konsekwencji wsparciem Programu objęto 764 beneficjentów końcowych. Wniosek o przyznanie grantu Gmina sporządziła rzetelnie i zgodnie z zasadami konkursu. W ramach realizacji umowy o powierzenie grantu prawidłowo przeprowadzono proces udzielenia zamówienia publicznego. Wniosek rozliczający Program został złożony terminowo i zgodnie z wymogami umowy o powierzenie grantu. Stwierdzono jedną nieprawidłowość związaną z nieprzekazaniem do Operatora Programu informacji o wystąpieniu dwóch okoliczności mogących spowodować naruszenie utrzymania efektów Programu, co było niezgodne z zapisami §13 pkt 2 umowy o powierzenie grantu.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie gminy do złożenia wniosku o przyznanie grantu w ramach programu „Granty PPGR”.

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2020-2024 (II kwartał) Gmina uczestniczyła w czterech programach, których celem było zapewnienie uczniom dostępu do sprzętu komputerowego niezbędnego w edukacji. I tak, w ramach programu:

- „Zdalna szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”, „Zdalna szkoła +” oraz „Laptop dla ucznia”, przekazano do szkół z terenu Gminy łącznie 239 laptopów, które po rozpoznaniu potrzeb uczniów w zakresie zapewnienia dostępu do sprzętu komputerowego, użyczyły je uczniom.
- „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” (dalej: Program) przekazano laptopy 764 uczniom.

Gmina na potrzeby udziału w Programie, w tym weryfikacji oświadczeń osób ubiegających się o wsparcie, gromadziła wiedzę na temat byłych pracowników Państwowych Przedsiębiorstw Gospodarki Rolnej (dalej: PPGR) oraz ich dzieci i dalszych zstępnych.

Dane potrzebne do ww. weryfikacji zbierano m.in. poprzez:

- korespondencję z oddziałami terenowymi Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa;
- uzyskanie informacji z Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu – w celu potwierdzenia zamieszkania dziecka na terenie gminy, w której funkcjonowało zlikwidowane PPGR;
- pozyskanie informacji z Urzędu Stanu Cywilnego – w celu potwierdzenia czy dziecko było faktycznie krewnym w linii prostej osoby, która pracowała w PPGR;
- weryfikację wieku uczestników w Rejestrze Ewidencji Ludności Gminy – w celu potwierdzenia spełniania obowiązku szkolnego bądź rocznego przygotowania przedszkolnego;
- uzyskiwanie informacji z Systemu Informacji Oświatowej;
- weryfikację dokumentów dostarczonych przez wnioskodawców w okresie naboru do programu (m.in. dotyczyło to świadectw pracy, umów o pracę, legitymacji ubezpieczeniowych).

(akta kontroli str. 68-102, 131-136)

1.2. Nabór do udziału w Programie ogłoszono 7 października 2021 r. Pierwotnie miał trwać do 22 października 2021 r., jednakże został on wydłużony do 28 października 2021 r. Burmistrz wyjaśnił, że było to skutkiem ciągle wpływających do Urzędu oświadczeń od potencjalnych beneficjentów projektu. Dodał również, że w związku z tą sytuacją, zdecydował o zakwalifikowaniu do programu wszystkich złożonych wniosków spełniających zasady konkursowe (nawet po tym terminie), ponieważ istniały w tamtym czasie możliwości związane z samym przyjęciem oświadczeń beneficjentów oraz ich późniejszą weryfikacją. Ostatnie oświadczenie do udziału w Programie złożono 9 grudnia 2021 r.

Informacje o ogłoszeniu naboru do Programu rozpowszechniane były m.in. poprzez:

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- stronę internetową Urzędu, tj. www.paslek.pl;
- stronę internetową lokalnego portalu informacyjnego, tj. www.glospasleka.pl;
- informacje udzielane przez Burmistrza podczas sesji Rady Miejskiej w Pasłęku, w których uczestniczyli oprócz radnych również sołtysi, kierownicy referatów Urzędu, dyrektorzy jednostek organizacyjnych Gminy oraz wszystkie zainteresowane osoby.

Informacje podawane na ww. stronach internetowych zawierały m.in.: krótki opis projektu, kryteria uczestnictwa, wymóg złożenia oświadczenia do udziału w projekcie wraz ze zgodą na przetwarzanie danych osobowych, wskazanie dotyczące miejsca i terminu złożenia ww. oświadczenia oraz wskazanie, gdzie można szukać dodatkowych, bardziej szczegółowych informacji o Programie, tj. www.gov.pl/web/cppc/wsparcie-ppgr.

W ogłoszeniu o naborze wskazano dwie formy składania oświadczeń: osobiście (w sekretariacie Urzędu) i korespondencyjnie (na adres siedziby Gminy). Z ustaleń kontroli związanych z badaniem prób, o których mowa w pkt 1.3 wystąpienia wynikało, że dopuszczono również możliwość składania oświadczeń poprzez osobę upoważnioną (w tym przypadku dostarczano odpowiednie upoważnienia) oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Wraz z ww. oświadczeniem wymagano, aby dołączono również:

- zgodę na przetwarzanie danych osobowych (dokument stworzony przez Urząd), w której przewidziano miejsce na podanie danych osobowych umożliwiających kontakt z potencjalnym beneficjentem, gdyż jak wskazał Burmistrz, oświadczenie udostępnione przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa nie zawierało miejsca na wskazanie adresu i danych kontaktowych potencjalnego beneficjenta oraz nie zawierało formularza zgody na przetwarzanie danych osobowych,
- dokumenty poświadczające pracę przodka ucznia w PPGR (świadczenia pracy, umowy o pracę, zaświadczenie z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, zaświadczenie z ZUS bądź inny dokument, z którego wynikał fakt zatrudnienia).

Informacja o ogłoszonym naborze oraz formularz ww. zgody na przetwarzanie danych osobowych, zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu w dniu 7 października 2021 r. Natomiast informacje o wymogu dołączenia dodatkowych⁴ dokumentów, zamieszczono 18 listopada 2021 r. w formie komunikatu o zmianie zasad weryfikacji poprawności danych w złożonych oświadczeniach. Burmistrz wyjaśnił, że z osobami, które nie dostarczyły wymaganych dokumentów, kontaktowano się telefonicznie, w celu poinformowania o takim wymogu. Dodał też, że każdy potencjalny beneficjent Programu, mógł w Urzędzie uzyskać potrzebne informacje do złożenia prawidłowo wypełnionego oświadczenia. Wyjaśnień tych udzielano podczas osobistych wizyt w Urzędzie oraz poprzez porady telefoniczne.

Zadaniami związanymi z organizacją procesu naboru, przyjmowaniem i weryfikacją oświadczeń w Gminie zajmowali się pracownicy Referatu Edukacji, Promocji i Rozwoju Gminy (dalej: Referat Edukacji). Dodatkowo, na podstawie zlecenia wydanego przez Burmistrza oraz kierownika Referatu Edukacji, pracownicy Referatu Spraw Obywatelskich (dalej: RSO) poddawali weryfikacji spełnienie przez wnioskodawców kryterium zamieszkiwania na terenie Gminy, w której funkcjonowało PPGR, a pracownicy Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: USC) – posiadania członka rodziny, który pracował w PPGR. Jak wskazał Burmistrz, ww. zadania były zlecane w formie ustnej i nie wykraczały poza szczegółowe zakresy czynności pracowników.

(akta kontroli str. 14-67, 103-136)

⁴ Dotyczyło to dokumentów poświadczających pracę w PPGR (świadczenia pracy, umowy o pracę, zaświadczenie z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, zaświadczenie z ZUS bądź inny dokument, z którego wynikał fakt zatrudnienia).

1.3. Podczas przeprowadzonego w Urzędzie naboru do udziału w Programie, złożonych zostało łącznie 807 oświadczeń, z czego 764⁵ zostało rozpatrzonych pozytywnie, zaś 43 negatywnie.

Proces prowadzenia weryfikacji złożonych ww. oświadczeń podzielony był na kilka etapów. W początkowej fazie sprawdzano, czy oświadczenie zostało wypełnione i podpisane, jeśli tak to następowała rejestracja takiego oświadczenia. Jeśli nie to, przy składaniu takiego oświadczenia osobiście, osoba składająca oświadczenie była proszona o jego uzupełnienie. Ponieważ 17 listopada 2021 r. instytucja organizująca konkurs, tj. Centrum Projektów Polska Cyfrowa (dalej: CPPC), wydała komunikat dotyczący zmiany zasad weryfikacji poprawności danych w złożonych oświadczeniach, na stronie internetowej Gminy ukazał się komunikat, w którym zwrócono się z prośbą o dostarczenie do Urzędu kopii dokumentów poświadczających zatrudnienie w PPGR osób wskazanych jako krewnych w linii prostej dzieci kwalifikujących się do otrzymania sprzętu komputerowego. Wyznaczony został termin na dostarczenie ww. dokumentów do 9 grudnia 2021 r. Osoby, które nie posiadały ww. dokumentów, poproszone zostały o dostarczenie dodatkowych danych identyfikujących osoby pracujące w PPGR⁶, tj. oprócz imienia i nazwiska, które już zawarte były w oświadczeniu, poproszono o podanie imion i nazwisk rodziców tych osób, daty i miejsca urodzenia oraz okresu zatrudnienia. Na ww. komunikat znajdujący się na stronie internetowej Urzędu odpowiedziało pozytywnie wielu beneficjentów, a z pozostałymi kontaktowano się telefonicznie. W przypadku osób, które nie były w stanie dostarczyć dokumentów poświadczających pracę wstępnych w PPGR, wysłano zapytania do KOWR. Na podstawie udzielonych informacji, uzyskano potwierdzenie lub zaprzeczenie faktu takiego zatrudnienia bądź odpowiedź o braku możliwości weryfikacji osób z powodu braku dokumentów lub braku dokumentacji zlikwidowanego zakładu pracy lub braku pełnych danych osobowych osoby weryfikowanej. Jak wskazał Burmistrz, zdarzały się przypadki, gdy w ramach pierwszej weryfikacji KOWR nie posiadał danych poświadczających spełnienie tego warunku. W takiej sytuacji pracownicy Urzędu podejmowali się próby kolejnej weryfikacji wskazanych danych. Kontaktowano się telefonicznie z wnioskodawcą i szukano innych członków rodziny, których wskazanie gwarantowałoby spełnienie kryteriów uczestnictwa w Programie.

Burmistrz wskazał, że w trakcie prowadzenia procesu naboru ww. oświadczeń, odbywały się spotkania robocze, podczas których zespół zaangażowany w realizację projektu wspólnie wypracowywał metody weryfikacji danych potencjalnych beneficjentów. Podczas jednej z porad, m.in. zdecydowano o zaangażowaniu w ten proces dodatkowo poza Referatem Edukacji, również RSO oraz USC.

W związku z tym, m.in. pracownicy:

- USC weryfikowali wnioski pod względem pokrewieństwa, a więc czy dziecko wskazane w oświadczeniu było członkiem rodziny danej osoby, która pracowała niegdyś w PPGR (rodzicem, dziadkiem, pradiadkiem lub opiekunem prawnym).
- RSO weryfikowali kwestię związaną z zameldowaniem danej osoby na terenie Gminy.
- Referatu Edukacji dokonywali weryfikacji osób pod kątem kryterium dotyczącym wieku szkolnego (sprawdzenie wieku uczestników po numerze PESEL w rejestrze Ewidencji ludności Gminy).

Burmistrz wyjaśnił, że w trakcie prowadzenia naboru oraz procesu weryfikacji oświadczeń, pojawiały się pewne wątpliwości i pytania związane z realizacją

⁵ W tym: 32 dzieci z klas „0”, 533 uczniów szkół podstawowych, dwóch – uczniów szkół branżowych oraz 197 – uczniów szkół średnich.

⁶ Na podstawie tych dodatkowych informacji, pracownicy Urzędu zwrócili się do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (dalej: KOWR) o pomoc w weryfikacji oświadczeń związanego z pracą tych osób w PPGR.

Programu. Wyjaśnił, że w związku z tym, m.in. śledzono stronę internetową naboru, tj. <https://www.gov.pl/web/cppc/wsparcie-ppgr>, na której ukazywały się najczęściej zadawane pytania i udzielane do nich odpowiedzi. Dodatkowo, poprzez generator wniosków, wysyłano zapytania w kwestii wyjaśnień dokumentacji konkursowej oraz warunków umowy grantowej, np. związane z przesunięciem środków w ramach umowy, daty jej podpisania oraz okresu kwalifikowania wydatków. Jak wskazał Burmistrz, w trakcie całego procesu związanego z przyjmowaniem, weryfikacją i zatwierdzeniem listy beneficjentów, którym przekazany został sprzęt komputerowy, kierowano się zasadą jednolitego traktowania wszystkich beneficjentów a zespół zaangażowany w realizację tego projektu wykonywali prace zmierzające do jak największego zakwalifikowania osób, które złożyły oświadczenia do udziału w Programie.

Na podstawie analizy 77 oświadczeń⁷ rozpatrzonych przez pracowników Urzędu pozytywnie⁸, ustalono m.in., że:

- Wszystkie wymagane formularze⁹ zostały wypełnione¹⁰.
- W każdym przypadku załączone zostały wszystkie wymagane przez Gminę, w ogłoszeniu z 18 listopada 2021 r., dokumenty dotyczące zatrudnienia w PGR krewnego ucznia w linii prostej, z czego:
 - w 33 przypadkach pierwotnie złożone oświadczenie zawierało wszystkie dokumenty, na podstawie których można było potwierdzić spełnianie kryteriów udziału w Programie i nie wzywano do ich uzupełnienia;
 - w 44 przypadkach oświadczenie było uzupełnione¹¹ o dokumenty potwierdzające zatrudnienie w PPGR.
- W 54 (70%) przypadkach weryfikacja spełnienia podstawowych kryteriów wymaganych do otrzymania wsparcia nastąpiła na podstawie oświadczenia oraz załączonych do niego dokumentów. Natomiast w związku z pozostałymi 23 przypadkami:
 - w 21 z nich Urząd zwracał się z pisemnymi zapytaniami do KOWR o potwierdzenie zatrudnienia w PPGR, z czego w 16 przypadkach zostało to potwierdzone, zaś w pozostałych pięciu KOWR stwierdził brak możliwości takiej weryfikacji z powodu braku dokumentów.
 - w trzech – RSO nie potwierdziło zameldowania dziecka na terenie Gminy.

Jak wskazał Burmistrz, zakwalifikowanie ww. pięciu osób było zgodne z wyjaśnieniami instytucji organizującej konkurs. Podał, że ta kwestia została rozstrzygnięta w dokumencie „Pytania i odpowiedzi”, w której na pytanie czy istnieje obowiązek przedkładania potwierdzeń, że dana osoba pracowała w PPGR, udzielona została odpowiedź, że Gmina takiego potwierdzenia może wymagać, ale jednocześnie brak takiego dokumentu nie powinien wykluczyć danej osoby z ubiegania się o sprzęt. Dodatkowo wyjaśnił, że z uwagi na brak możliwości zweryfikowania kryterium zameldowania dziecka na terenie Gminy,

⁷ Poddano analizie oświadczenia wraz z załączonymi do nich dokumentami oraz dodatkową dokumentację wykorzystywaną przez pracowników Urzędu podczas ich weryfikacji.

⁸ Analizie poddano 10% zakwalifikowanych do udziału w Programie Beneficjentów.

⁹ Oświadczenie do udziału w projekcie oraz zgody na przetwarzanie danych osobowych.

¹⁰ Były każdorazowo podpisane oraz zawierały dane osobowe ucznia (ewentualnie rodzica lub opiekuna) i jego miejsce zamieszkania, nazwę szkoły do której uczęszcza, dane osobowe krewnego w linii prostej, który pracował w PGR ze wskazaniem nazwy gospodarstwa, a także oświadczenia dotyczące celu przeznaczenia i sposobu odbioru sprzętu komputerowego, zamieszkiwania przez ucznia miejscowości, w której funkcjonował zlikwidowany PPGR, pokrewieństwa w linii prostej z byłym pracownikiem PPGR oraz nieotrzymania na własność lub użyczenie sprzętu komputerowego ze środków publicznych w latach 2020 i 2021.

¹¹ W większości przypadków wnioskodawcy sami decydowali o dostarczeniu brakujących dokumentów po odczytaniu komunikatu na stronie internetowej Urzędu dotyczącego dostarczenia potwierdzenia zatrudnienia w PPGR. W przypadku gdy takie dokumenty nie zostały dostarczone w wyznaczonym czasie – pracownicy Urzędu dzwonili do wnioskodawców i informowali o takim wymogu.

na podstawie własnych źródeł, oświadczenia rozpatrzono pozytywnie uznając, że zgodnie z jego treścią podane w nim informacje były prawdziwe i dany uczeń zamieszkuje na terenie Gminy.

- Spełnianie kryteriów udziału w Programie weryfikowano na podstawie:
 - analizy oświadczenia i załączonych do niego dokumentów lub – w przypadkach, gdy nie dołączono takich dokumentów do oświadczenia – pisemnego potwierdzenia przez KOWR zatrudnienia krewnego dziecka w PPGR,
 - informacji z RSO potwierdzającej zameldowanie dziecka na terenie gminy, w której funkcjonowało zlikwidowane PPGR,
 - informacji z USC potwierdzającej czy dziecko jest faktycznie krewnym w linii prostej osoby, która pracowała w PPGR,
 - weryfikacji wieku dziecka¹² w rejestrze Ewidencji Ludności Gminy Pasłęk.
- Przestrzeganie zakazu podwójnego finansowania było weryfikowane w oparciu o treść oświadczenia osoby ubiegającej się o wsparcie, w którym znajdował się zapis: „dziecko wskazane w niniejszym oświadczeniu nie otrzymało na własność lub w drodze użyczenia w ostatnim roku oraz roku poprzedzającym rok złożenia przedmiotowego wniosku (tj. w roku 2020 i 2021), sprzętu komputerowego zakupionego ze środków publicznych lub środków organizacji pozarządowych lub zwrotu kosztów lub dofinansowania zakupu tych rzeczy”.

Jak wyjaśnił Burmistrz, kryterium to weryfikowane było pozytywnie zgodnie ze złożonym oświadczeniem, który każdorazowo składając wniosek do udziału w projekcie oświadczał, że wszelkie informacje podane przez niego w oświadczeniu są prawdziwe. Dodał też, że Gmina posiadała wiedzę nt. sprzętu komputerowego zakupionego ze środków publicznych w ramach programu „Zdalna szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” oraz programu „Zdalna szkoła +”.

Dane dotyczące uczniów, którzy otrzymali sprzęt komputerowy w ramach ww. programów były wykorzystywane do weryfikacji oświadczeń złożonych w ramach Programu.

- W każdym przypadku udokumentowanie przekazania laptopów następowało poprzez podpisanie umowy przekazania sprzętu, do której załącznikiem był protokół przekazania wraz z opisem sprzętu¹³.
- W każdym przypadku informację o zakwalifikowaniu do Programu przekazywano wnioskodawcom w formie pisemnej.

Na 764 wszystkich uczniów zakwalifikowanych do Programu, w 45 przypadkach KOWR stwierdził, że brak było możliwości weryfikacji zatrudnienia ich krewnego w PPGR z powodu „braku dokumentów w ich posiadaniu”.

Na podstawie analizy wszystkich 43 oświadczeń¹⁴ osób niezakwalifikowanych przez pracowników Urzędu do Programu, ustalono m.in., że przyczyną negatywnego rozpatrzenia oświadczenia było:

- w 18 (42%) przypadkach – złożenie wniosku na dziecko uczęszczające do przedszkola, czy też realizujące roczne przygotowanie przedszkolne poza oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej;

¹² Weryfikacja uczestników w odniesieniu do spełniania obowiązku szkolnego i obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego.

¹³ Umowy te określały warunki przeniesienia sprzętu na własność rodzica/opiekuna ucznia lub ucznia.

¹⁴ Poddano analizie oświadczenia wraz z załączonymi do nich dokumentami oraz dodatkową dokumentację wykorzystywaną przez pracowników Urzędu podczas ich weryfikacji.

- w 11 (26%) przypadkach – zamieszkanie przez dziecko w innej gminie; dokumentacja w każdym takim przypadku została przekazana urzędowi właściwemu z uwagi na miejsce zamieszkania ucznia;
 - w 11 (26%) przypadkach – złożenie wniosku na studenta (w sześciu przypadkach) bądź ucznia szkoły dla dorosłych (w pięciu przypadkach);
 - w jednym (2%) przypadku – wskazanie przez KOWR, że przodek wnioskodawcy nie był pracownikiem PPGR;
 - w jednym (2%) przypadku – złożenie wniosku przez osobę nieuprawnioną¹⁵;
 - w jednym (2%) przypadku – złożenie wniosku na dziecko 3-letnie.
- W dwóch wyżej opisanych przypadkach¹⁶, pracownicy Urzędu kontaktowali się z wnioskodawcami, umożliwiając uzupełnienie bądź skorygowanie złożonych oświadczeń¹⁷, natomiast w pozostałych przypadkach, z uwagi na jednoznaczne niespełnianie wymaganych kryteriów udziału w Programie, nie prowadzono takiego kontaktu.
 - Gmina nie informowała wnioskodawców o niezakwalifikowaniu się do udziału w Programie. Jak wyjaśnił Burmistrz zadaniem Gminy było przeprowadzenie projektu zgodnie z założeniami instytucji organizującej konkurs, biorąc pod uwagę kryteria naboru określone w dokumentacji konkursowej. Podał, że kryteria te były znane i tzw. „zero – jedynkowe”. Każdy z wnioskodawców, który spełniał kryteria został zakwalifikowany do udziału w projekcie i poinformowany o tym pisemnie. Natomiast osoby, które nie zostały zakwalifikowane do udziału w projekcie, już w momencie składania oświadczeń były informowane o tym, że najprawdopodobniej nie otrzymają wsparcia z uwagi na np. zamieszkanie w innej gminie, wiek dziecka, uczęszczanie dziecka do przedszkola czy też szkołę, w której się dziecko uczy. Wskazał również, iż po procesie naboru i przesłaniu informacji do beneficjentów zakwalifikowanych, nie było żadnych skarg czy zażaleń od wnioskodawców i jest to również potwierdzeniem, że proces rekrutacji był przeprowadzony sprawiedliwie i profesjonalnie, co jest oznaką dobrej komunikacji, jasnych procedur i uczciwego traktowania beneficjentów.

W okresie objętym kontrolą, nie złożono do Urzędu żadnej skargi związanej z procesem przyjmowania i weryfikacji oświadczeń (wniosków).

(akta kontroli str. 75-76, 78-102, 137-202)

1.4. Pierwotny wniosek o przyznanie grantu w ramach Programu Gmina złożyła w dniu 5 listopada 2021 r. Wnioskowano w nim o łączną kwotę 2.142,0 tys. zł, z przeznaczeniem na zakup 765 laptopów o wartości jednostkowej 2,5 tys. zł wraz z dodatkowym oprogramowaniem (o wartości jednostkowej 100 zł) oraz ubezpieczeniem (o wartości jednostkowej 200 zł).

Po wstępnej weryfikacji tego wniosku przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa (dalej: CPPC), wezwano Gminę do dołączenia dodatkowych dokumentów (tj. „Dane Grantobiorcy” i „Dane Wnioskodawców”). Gmina 16 grudnia 2021 r. uzupełniła

¹⁵ Pracownicy Urzędu na podstawie analizy posiadanych przez siebie danych ustalili, że wnioskodawca nie był prawnym opiekunem dziecka. Dodatkowo we wniosku wpisano błędne imię dziecka. Po kontakcie telefonicznym z matką dziecka, wniosek został złożony przez matkę i został zweryfikowany pozytywnie.

¹⁶ Dotyczących sytuacji, gdzie wnioskodawca nie był członkiem rodziny osoby będącej pracownikiem PPGR oraz złożenie wniosku nastąpiło przez nieuprawnioną osobę.

¹⁷ W pierwszym przypadku wystąpiono z pismem do wnioskodawcy (brak było możliwości innego kontaktu telefonicznego czy email), informującym, że nie potwierdzono bycia członkiem rodziny - krewnym w linii prostej osoby zatrudnionej w PPGR. Poinformowano o odrzuceniu i nieuwzględnieniu wniosku, ale dodano, że w przypadku posiadania dokumentów stwierdzających inny stan rzeczy, należy w ciągu 7 dni je dostarczyć. Niedostarczenie miało skutkować ostatecznym odrzuceniem wniosku. Wnioskodawca mimo odbioru pisma, nie dostarczył żadnych dokumentów.

W drugim przypadku, gdy pracownicy Urzędu ustalili, że wnioskodawca nie był prawnym opiekunem dziecka, nie był uprawniony do złożenia wniosku oraz wpisano błędne imię dziecka, kontaktowano się telefonicznie z matką dziecka, w celu ponownego, właściwie wypełnionego oświadczenia. Matka takie oświadczenie złożyła i wnioskodawca został zakwalifikowany do udziału w Programie.

wymagane braki, dołączając ww. dokumenty (pozostałe dane ujęte we wniosku nie uległy zmianie). W dniu 5 stycznia 2022 r. Gmina otrzymała w generatorze wniosków kolejne wezwanie od CPPC o dołączenie danych wnioskodawców w formacie pliku excel (pierwotnie dane te dołączono w pliku pdf). W dniu 14 stycznia 2022 r. dołączono wymagany dokument (pozostałe dane ujęte we wniosku nie uległy zmianie). W dniu 31 stycznia 2022 r. Gmina otrzymała kolejne wezwanie CPPC do usunięcia z listy beneficjentów osób, których danych nie udało się w tamtym czasie potwierdzić w zakresie pracy w zlikwidowanych PPGR. CPPC wskazało, aby usunąć z tej listy 163 potencjalnych beneficjentów. Jednakże, jak wyjaśnił Burmistrz, byłoby to działanie nie leżące w jego kompetencjach i mogłoby być krzywdzące dla tych osób. Dodał też, że pozostawało to w sprzeczności do wyjaśnień opublikowanych przez CPPC, w odpowiedzi na obowiązek przedkładania potwierdzeń, że dana osoba pracowała w PPGR. Wyjaśniono wtedy, że: „Gmina takiego oświadczenia może wymagać, ale jednocześnie brak takiego dokumentu nie powinien wykluczyć danej osoby z ubiegania się o sprzęt”. Burmistrz podał, że w tym okresie, tak jak inne samorządy, Gmina oczekiwała na odpowiedź z KOWR potwierdzającą bądź negującą zatrudnienie w PPGR (odpowiedzi wpływały w okresie marzec – maj 2022 roku). W dniu 2 lutego 2022 r. Gmina przesłała odpowiedź na ww. wezwanie oraz zatwierdziła kolejny raz swój wniosek (dane we wniosku nie uległy zmianie).

W dniu 5 lutego 2022 r. Gmina otrzymała informację, że wniosek grantowy został zaakceptowany. Dodatkowo poinformowano Gminę, że zostanie wezwana do podpisania umowy oraz o konieczności dołączenia w generatorze wniosków dokumentów wymaganych przed podpisaniem umowy.

Podstawą do złożenia wniosku o przyznanie grantu w ramach Programu było 765 oświadczeń, które wpłynęły do Urzędu w okresie od ogłoszenia przez Gminę naboru do udziału w Programie, do dnia złożenia ww. wniosku (tj. 5 listopada 2021 r.), a także wnioski wpływające po tej dacie, w okresie weryfikacji oświadczeń złożonych przed datą skierowania wniosku o przyznanie grantu. Weryfikacja tych oświadczeń odbywała się po złożeniu wniosku o otrzymanie grantu, a realizowana była w oparciu o dokumenty dostarczone przez zainteresowanych oraz dokumenty zgromadzone przez Gminę a realizowana była po złożeniu wniosku o otrzymanie grantu. Jak wskazał Burmistrz, w wyniku prowadzonej weryfikacji, okazało się, że w pierwotnym wniosku o przyznanie grantu były wskazane osoby, które podlegały wykluczeniu¹⁸. Podał, że odrzucono ostatecznie 43 takie wnioski, a na ich miejsce zakwalifikowano osoby, które złożyły oświadczenia po 5 listopada 2021 r., ponieważ w procesie składania wniosku grantowego było możliwe uzupełnianie i zmiana danych. Burmistrz wyjaśnił, że po dniu 5 listopada 2021 r., takich wniosków wpłynęło kilkadziesiąt, a ostatni wpłynął w dniu 9 grudnia 2021 r., a więc jeszcze przed datą przekazania danych beneficjentów do CPPC. Podał również, że po złożeniu wniosku wszystkie 765 wniosków nadal podlegało weryfikacji przez Urząd.

Jak wskazał Burmistrz, podstawą ustalenia zapotrzebowania na rodzaj sprzętu było oświadczenie do udziału w projekcie składane przez wnioskodawcę. Jak wyjaśnił, każdy wnioskodawca mógł określić swoje potrzeby załączając do oświadczenia dodatkowe załączniki w tej kwestii. Burmistrz wyjaśnił również, że zakup laptopów, wynikał z tego, że ze względu na ich mobilność i łatwość z korzystania, są lepszą opcją niż komputery stacjonarne. Dodał też, że pozwalają one uczniom na naukę w dowolnym miejscu, posiadają wbudowane kamery i mikrofony do wideokonferencji oraz działają na baterii, co jest przydatne w przypadku braku dostępu do gniazdka elektrycznego.

¹⁸ Z powodów takich jak: zamieszkiwanie na terenie innej gminy, bycie przedszkolakiem, studentem bądź uczniem szkoły dla dorosłych.

Jak podał Burmistrz, zgodnie z zapisami regulaminu Konkursu Grantowego Cyfrowa Gmina – Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – „Granty PPGR”, do wydatków kwalifikowanych w ramach grantu zalicza się zakup usługi zapewniającej dostęp do Internetu na sprzęcie komputerowym zakupionym w ramach projektu, w przypadku gdy ubiegający się o wsparcie w oświadczeniu wskaże na brak możliwości zapewnienia usługi dostępu do Internetu. Wyjaśnił, że w złożonych oświadczeniach, nie znalazły się informacje o braku możliwości zapewnienia usługi dostępu do internetu, wobec tego Gmina nie była zobligowana do zapewnienia takiego dostępu osobom zakwalifikowanym do udziału w Programie. Dodał również, że w okresie pandemii, od 12 marca 2020 roku do 10 stycznia 2022 r., w szkołach podstawowych organizowane było nauczanie zdalne lub hybrydowe. Podał, że Dyrektorzy szkół informowali, że w trakcie zdalnego nauczania uczniowie i ich rodzice lub opiekunowie prawni, nie zgłaszali żadnych problemów z dostępem do internetu.

Burmistrz wskazał, że problemem w procesie przygotowania wniosku były bardzo ogólne zapisy regulaminu konkursu oraz sama treść oświadczenia do udziału w projekcie, która to była bardzo ogólnikowa. Zdecydowanym problemem była sama skala zainteresowania udziałem w projekcie potencjalnych beneficjentów w liczbie przekraczającej 800 osób, a następnie pojawiające się w formie komunikatów w systemie informatycznym i na stronie internetowej naboru dyspozycje związane z weryfikacją oświadczeń pod kątem pracy w zlikwidowanych PPGR.

(akta kontroli str. 75-76, 78-102, 131-136, 203-222, 491)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania Gminy w zakresie jej przygotowania do złożenia wniosku o przyznanie grantu w ramach Programu.

OBSZAR

2. Realizacja umowy o powierzenie grantu.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Umowa o powierzenie grantu nr 2354/2022 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej V¹⁹ działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia dotycząca realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” została przez Gminę zawarta²⁰ w dniu 22 kwietnia 2022 r. Jej przedmiotem było dofinansowanie realizacji Projektu, w kwocie stanowiącej 100% kwoty wydatków kwalifikowalnych Projektu, nie wyższej niż wskazanej we Wniosku o przyznanie grantu, tj. 2.142,0 tys. zł. W ramach tej kwoty założono zakup 765 laptopów (o wartości 1.912,5 tys. zł) wraz z niezbędnym oprogramowaniem (o wartości 76,5 tys. zł) oraz ubezpieczeniem sprzętu (o wartości 153,0 tys. zł)²¹.

Gmina zobowiązała się zrealizować Projekt w ww. zakresie rzeczowym, w okresie maksymalnie 10 miesięcy od dnia podpisania umowy. Zakończenie realizacji Projektu obejmowało: wykonanie pełnego zakresu rzeczowego Projektu, złożenie wniosku rozliczającego z uwzględnieniem osiągnięcia wskaźników i przekazanie dokumentacji finansowej potwierdzającej poniesienie wydatków.

(akta kontroli str. 223-346)

2.2. W związku z realizacją umowy o powierzenie grantu, na podstawie art. 132 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²² (dalej: PZP), przeprowadzone zostało postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego pn.:

¹⁹ Oś Priorytetowa V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU.

²⁰ Umowa nie podlegała żadnym zmianom.

²¹ Gmina otrzymała grant w dniu 29 kwietnia 2022 r.

²² Dz. U. 2023 poz. 1605 ze zm.

Zakup i dostawa komputerów przenośnych w ramach programu "Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR". Postępowanie to zostało wszczęte w dniu 9 września 2022 r. Jak wskazał Burmistrz, działania zmierzające do przeprowadzenia ww. postępowania, podjęte już zostały w momencie podpisania umowy o powierzenie grantu. Podał, że pracownik Urzędu zajmujący się kwestiami zamówień publicznych analizował przetargi, które odbywały się w innych samorządach i w ten sposób właściwie przygotowana została dokumentacja przetargowa, „po to by uniknąć problemów z naszą procedurą konkursową”.

Przedmiotem ww. zamówienia była dostawa komputerów przenośnych w liczbie 764²³ sztuk wraz z oprogramowaniem²⁴, a szacunkowa jego wartość wynosiła 1.739.186,99 zł, tj. 390.512,62 EUR. Datę składania i otwarcia ofert wyznaczono na 19 października 2022 r.

Proces udzielenia zamówienia został przeprowadzony w prawidłowy sposób²⁵. W zamówieniu złożono sześć ofert, z których wybrano ofertę najkorzystniejszą. Umowa z wykonawcą²⁶ została zawarta w dniu 30 listopada 2022 r. Wskazano w niej m.in., że wykonawca zobowiązuje się do realizacji przedmiotu umowy w terminie 20 dni od dnia jej podpisania, jednak nie później niż do 30 grudnia 2022 r. Dodatkowo wskazano w niej m.in., że świadczenie usług w ramach gwarancji oraz usług serwisowych miało polegać na poniższych zasadach:

- naprawa gwarancyjna realizowana przez uprawniony autoryzowany serwis;
- zgłoszenia przyjmowane przez wykonawcę telefonicznie bądź drogą elektroniczną;
- naprawa gwarancyjna w miejscu instalacji sprzętu, a w przypadku braku takiej możliwości wykonawca ma obowiązek odebrać sprzęt z miejsca zamieszkania beneficjenta a po naprawie zwrócić go w to samo miejsce na własny koszt i ryzyko;
- skuteczna naprawa ma nastąpić w ciągu 20 dni roboczych²⁷ od momentu otrzymania zgłoszenia;
- naprawy realizowane są zgodnie z wymaganiami normy ISO 9001 lub równoważnej.

(akta kontroli str. 159-177, 347-483)

2.3. Przekazanie sprzętu komputerowego na własność beneficjentom końcowym Programu przeprowadzone zostało sprawnie i zgodnie z ww. umową, jak i umową o powierzenie grantu^{28,29}. I tak, m.in.:

²³ W wyniku prowadzonej przez Gminę korespondencji z KOWR ustalono, że jeden z beneficjentów nie kwalifikował się ostatecznie do Programu, gdyż nie posiadał przodka będącego byłym pracownikiem PPGR. Stąd też z pierwotnej liczby 765 beneficjentów ostatecznych Programu wyłączono jednego z nich i zamówienie realizowane było na 764 sprzęty komputerowe.

²⁴ System operacyjny Windows 1011 w polskiej wersji językowej lub oprogramowanie równoważne oraz system antywirusowy z dwuletnią licencją zapewniający ochronę w czasie rzeczywistym.

²⁵ Przeprowadzono m.in. analizę potrzeb i wymagań, przedmiot zamówienia opisano w sposób jednoznaczny i wyczerpujący określając kryteria równoważności w przypadku użycia nazwy produktu, przestrzegano terminów wymaganych w procedurze przetargu nieograniczonego, przestrzegano trybu publikacji ogłoszeń oraz sporządzono dokumentację postępowania.

²⁶ Umowa nr 272/17/2022 z dnia 30 listopada 2022 r. zawarta pomiędzy Gminą a Suntar Sp. z o.o. Przedmiotem umowy był Zakup i dostawa komputerów przenośnych w ramach programu „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” zgodnie z SIWZ i przedłożoną ofertą. Były to laptopy HP 255 G9 R3-5425U wraz z oprogramowaniem antywirusowym Arcabit Internet Security. Wartość umowy: 1.702.772,64 zł brutto. Umowa sporządzona została zgodnie z wymogami określonymi w art. 436 PZP, nie zawierała także klauzuli abuzywnych wskazanych w art. 433 PZP.

²⁷ W przypadku gdy naprawa sprzętu miała by trwać dłużej, okres gwarancji miał zostać wydłużony o czas trwania naprawy. Jednak, gdy czas ten uległ by wydłużeniu ponad 30 dni kalendarzowych lub gdy ten sam sprzęt naprawiany miał być więcej niż pięć razy, wykonawca miał obowiązek bez kosztowej wymiany sprzętu na nowy taki sam, lub o nie gorszych parametrach technicznych.

²⁸ Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało przekazane do UPUE w dniu 21 grudnia 2022 r.

- sprzęt komputerowy został dostarczony Gminie w dniu 18 grudnia 2022 r.;
- sprzęt ten posiadał parametry³⁰ zgodne z wymogami wskazanymi w SIWZ i były w pełni gotowe do użytkowania;
- przekazywanie laptopów beneficjentom końcowym Programu nastąpiło w okresie 12 stycznia 2023 r. – 1 lutego 2023 r.
- potwierdzeniem przekazania sprzętu komputerowego w każdym przypadku, było podpisanie przez beneficjentów końcowych umowy przekazania sprzętu, wraz z załącznikiem będącym protokołem przekazania sprzętu³¹;
- wszyscy 764 beneficjenci końcowi otrzymali ww. sprzęt.

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego COVID-19, w szkołach na terenie Gminy wprowadzony był system nauki zdalnej. Trwał on, z przerwami, od 25 marca 2020 r. do 20 lutego 2022 r. Ponieważ przekazanie sprzętu komputerowego zrealizowane zostało w okresie późniejszym³², to jego faktyczne wykorzystanie nie nastąpiło w okresie nauki zdalnej.

Jak wskazał Burmistrz, problemy z użytkowaniem laptopów nie wystąpiły. Podał, że dostawca ww. sprzętu potwierdził, że jedynie w kilku przypadkach, beneficjenci w ramach gwarancji zgłosili problem z aktualizacjami systemowymi. W każdym przypadku, poprzez konsultacje telefoniczne, problem został rozwiązany, a wszelkie niejasności związane z funkcjonowaniem sprzętu komputerowego wyjaśnione.

(akta kontroli str. 484-502)

2.4. Gmina prawidłowo oraz w wymaganym terminie³³ dokonała rozliczenia grantu³⁴. Proces ten jednak, od momentu złożenia wniosku rozliczającego (tj. od dnia 20 lutego 2023 r.), do ostatecznego jego zatwierdzenia (tj. 21 listopada 2023 r.), trwał dziewięć miesięcy³⁵. I tak:

- Po złożeniu przez Gminę wniosku rozliczającego, wezwanie do jego poprawy³⁶ wpłynęło do Gminy w dniu 22 kwietnia 2023 r. (tj. po 61 dniach). Cztery dni później, tj. w dniu 26 kwietnia 2023 r. Gmina przekazała uzupełniony wniosek.
- Ponieważ komunikacja z weryfikatorem z Biura Projektu możliwa była tylko poprzez odpowiedzi na uwagi we wniosku rozliczającym³⁷, a Gmina nie otrzymała żadnej informacji o zatwierdzeniu wniosku, bądź konieczności jego kolejnej korekty, w dniu 21 czerwca 2023 r. oraz ponownie (z powodu braku informacji zwrotnej) w dniu 18 sierpnia 2023 r., Gmina wysłała prośbę o weryfikację wniosku rozliczającego. W dniu 21 sierpnia 2023 r. otrzymano odpowiedź z Biura Projektu, że „Przekazano informację weryfikatorowi”. Pomimo tej informacji, nie przekazano przez kolejne 43 dni żadnej odpowiedzi, Gmina ponownie w dniu 3 października 2023 r. zamieściła prośbę o weryfikację tego wniosku.

³⁰ Były to laptopy o przekątnej ekranu 15,6 cal, wyposażone m.in. w mikrofon, kamerę oraz gniazdko słuchawkowe i mikrofonowe. Zawierały zainstalowane wymagane oprogramowanie (Windows 10/11 oraz Arcabit Internet Security).

³¹ Do ww. umowy określającej warunki przeniesienia na własność sprzętu dołączone zostały również dokumenty gwarancyjne oraz informacje o sposobie zgłaszania ewentualnych awarii sprzętu.

³² Od 12 stycznia do 1 lutego 2023 r.

³³ Do 10 miesięcy od dnia podpisania umowy o powierzenie grantu, o której mowa w pkt 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

³⁴ Wysokość przyznanego grantu: 2.142.000,0 zł., a rozliczonego: 1.702.772,64 zł. Różnica, tj. kwota 439.227,36 zł została zwrócona w dniu 8 lutego 2023 r. Ww. różnica wynikała ze zmniejszenia liczby zakupionych laptopów z 765 na 764 oraz ze zmniejszenia ich wartości z kwoty 2.500,0 zł na 2.210,31 zł oraz zmniejszenia wartości oprogramowania jednostkowego ze 100,0 zł na 18,45 zł oraz całkowitej rezygnacji z pierwotnie założonego ubezpieczenia laptopów na wartość jednostkową 200,0 zł.

³⁵ Okres ten trwał 274 dni.

³⁶ Biuro Projektu „Cyfrowa Gmina” (dalej: Biuro Projektu) wskazało, że należy uzupełnić opis na odwrocie faktury.

³⁷ Poprzez program znajdujący się na stronie <https://cyfrowa-gmina.p.lodz/app/statement/>.

- W dniu 4 października 2023 r. otrzymano komunikat od weryfikatora związany z prośbą o złożenie wyjaśnień dot. kosztu „Oprogramowanie”. Wg weryfikatora wydatek ten nie został zrealizowany zgodnie z zapisami umowy o powierzenie grantu, tj. przekroczony został okres kwalifikowalności wydatków³⁸. Wskazano, że należy skorygować ten wydatek we wniosku oraz w dokumentacji finansowej oraz rozliczyć kwotę do zwrotu. Gmina nie zgodziła się z ww. uwagą. W odpowiedzi wskazano, że wydatek związany z zakupem oprogramowania antywirusowego³⁹ został zaplanowany we wniosku o przyznanie grantu i zrealizowany zgodnie z zapisami umowy o jego powierzenie. Podano, że zgodnie z zapisami umowy, wydatek uznaje się za kwalifikowany, jeżeli został poniesiony w ciągu 10 miesięcy od dnia jej podpisania, a wydatek na zakup laptopów wraz z oprogramowaniem został zrealizowany w ramach jednej faktury w dniu 29 grudnia 2022 r., tzn. w okresie kwalifikowalności wydatków, który zgodnie z umową, określony na dzień 22 lutego 2023 r. Wskazano również, iż wydatek ten został dokonany zgodnie z Katalogiem wydatków kwalifikowalnych⁴⁰. Wskazano, że oprogramowanie to kosztowało 14.095,80 zł, natomiast licencja, w ramach której dostawca oprogramowania udostępnił pełną funkcjonalność tego produktu, była bezpłatna.
- W dniu 11 października 2023 r. weryfikator potwierdził swoje stanowisko z dnia 4 października 2023 r. Wskazał, że w przypadku niezastosowania się do jego uwag, nałożona zostanie korekta. W odpowiedzi – Gmina również podtrzymała swoje stanowisko, dodatkowo zwracając się z wnioskiem o podanie podstawy prawnej dla wyrażonego w uwadze weryfikatora stanowiska. Dodała, że zależy jej, aby ewentualne spory wynikłe w związku z realizacją umowy, rozwiązywać w drodze wzajemnych konsultacji i negocjacji w sposób przewidziany w zapisach umowy.
- Wniosek rozliczający grant został zweryfikowany i zatwierdzony w dniu 21 listopada 2023 r. W informacji tej Biuro Projektu wskazało, że o dalszych czynnościach Gmina zostanie poinformowana osobnym pismem.

W dniu 8 stycznia 2024 r. Gmina otrzymała pismo, w którym wskazano, że wniosek rozliczający został zweryfikowany i nałożona została korekta finansowa w wysokości 12.824,87 zł. Poinformowano, że kwotę tę wraz z wymaganym odsetkami należy zwrócić w terminie 14 dni o d. dnia doręczenia tego pisma⁴¹.

Jak wskazał Burmistrz, Gmina nie zgadza się z nałożoną korektą, podjęto już wszystkie kroki wynikające z zapisów umowy o powierzenie grantu i Gmina odmawia „korekty kosztu we własnym zakresie”. Podał, że ewentualne kolejne działania należy do drugiej strony umowy. Dodał, że spory związane z realizacją ww. umowy, obie strony zobowiązały się poddać rozstrzygnięciu sądu powszechnego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę Grantodawcy.

(akta kontroli str. 77-102, 503-587)

2.5. W okresie realizacji przez Gminę Programu, wystąpiły dwie sytuacje, które mogły powodować naruszenie efektów projektu z uwagi na zbycie laptopów przez beneficjentów ostatecznych w okresie utrzymania jego efektów.

- W dniu 20 lutego 2023 r. wpłynęło do Urzędu zawiadomienie z Komisariatu Policji w Pasłęku w sprawie zaistniałego w dniu 16 stycznia 2023 r. przywłaszczenia mienia w postaci komputera przenośnego, którego miała się dopuścić osoba, która otrzymała sprzęt komputerowy w ramach Programu poprzez zbycie tego

³⁸ Wskazano, że wydatek ten był kwalifikowany przez 66 dni oraz niekwalifikowany przez 666 dni, w związku z czym kwota kwalifikowana wydatku powinna wynosić 1.270,93 zł, a kwota niekwalifikowana: 12.824,87 zł.

³⁹ Oprogramowanie antywirusowe Arcabit Internet Security.

⁴⁰ Katalog wydatków kwalifikowalnych w projektach realizowanych w ramach V Osi Priorytetowej – REACT-EU, Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 -2020.

⁴¹ Do dnia zakończenia kontroli na miejscu w Gminie, tj. do dnia 7 maja 2024 r., sytuacja ta nie uległa zmianie.

sprzętu. W dniu 13 marca 2023 r. Prokuratura Rejonowa w Elblągu zawiadomiła Urząd o przesłaniu aktu oskarżenia wobec ww. osoby. W dniu 29 maja 2023 r. zapadł wyrok, w którym Sąd Rejonowy w Elblągu zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Urzędu kwoty 2.228,76 zł w terminie roku od jego uprawomocnienia się, tj. do dnia 6 czerwca 2024 r. W dniu 4 grudnia 2023 r. Burmistrz przekazał oskarżonej numer konta, na które zobowiązana miała wpłacić zasądzoną kwotę. Do dnia 26 kwietnia 2024 r. wpłata taka nie nastąpiła.

- W dniu 18 kwietnia 2023 r. Urząd został poinformowany przez Komisariat Policji w Pasłęku o prowadzonym postępowaniu przygotowawczym w sprawie zaistniałego w dniu 23 stycznia 2023 r. podejrzenia przywłaszczenia mienia w postaci komputera przenośnego otrzymanego w ramach Programu poprzez jego zbycie. W dniu 2 maja 2023 r. wpłynęło do Urzędu postanowienie o umorzeniu dochodzenia. W uzasadnieniu wskazano, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Pomimo posiadania przez Gminę ww. informacji (tj. o zbyciu komputerów otrzymanych w ramach Programu), w żadnym przypadku nie poinformowano o tym Operatora, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 77-102, 564-587)

2.6. Zarządzeniem Burmistrza z dnia 3 stycznia 2023 r.⁴² wprowadzono w Gminie procedurę monitorowania utrzymania efektów Programu. Wskazano w niej m.in., że:

- Gmina zastrzega sobie możliwość żądania okazania przez Wnioskodawcę sprzętu komputerowego do oględzin stanu technicznego i sprawdzenia jego przeznaczenia przez okres dwóch lat od daty zakończenia projektu, w terminie wskazanym przez Burmistrza;
- do końca okresu utrzymania efektów projektu, wnioskodawca niezwłocznie informuje Gminę o wszelkich okolicznościach mogących powodować naruszenie utrzymania efektów projektu;
- w przypadku stwierdzenia naruszenia przez Wnioskodawców warunków utrzymania efektów projektu, Gmina po zbadaniu przesłanek ich nieutrzymania, może żądać od Wnioskodawcy zwrotu równowartości wartości przedmiotu przekazanego umową wraz z odsetkami od dnia przekazania sprzętu komputerowego;
- w przypadku stwierdzenia przez Gminę lub inne organy kontrolujące złożenia przez Wnioskodawcę nieprawdziwych informacji na podstawie, których został od zakwalifikowany do udziału w projekcie, w tym złożenia oświadczenia i wniosku niezgodnego z prawdą, Wnioskodawca zobowiązany jest do zwrotu równowartości wartości przedmiotu przekazanego umową wraz z odsetkami, na rachunek i w terminie wskazanym przez Gminę.

Wg stanu na dzień 24 kwietnia 2024 r. nie wdrożono jeszcze monitorowania efektów utrzymania Programu. Jak wskazał Burmistrz, dopiero 21 listopada 2023 r. CPPC zweryfikowało i zatwierdziło wniosek rozliczający Gminy. Podał, że zgodnie z przyjętą procedurą monitorowania utrzymania efektów Programu, okres utrzymania efektów wynosi dwa lata od ww. dnia zatwierdzenia, tj. do 21 listopada 2025 r. Wyjaśnił, że wszystkie przypadki złamania umowy przekazania sprzętu są badane i wyciągane konsekwencje w stosunku do osób łamiących zasady opisane w tej umowie.

(akta kontroli str. 75-76, 78-102, 588-591)

⁴² Zarządzenie nr 1/2023 Burmistrza Pasłęka z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie monitorowania utrzymania efektów projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”.

2.7. W okresie objętym kontrolą Gmina nie została objęta żadną kontrolą w związku z realizacją Programu.

(akta kontroli str. 592)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pomimo uzyskania przez Gminę wiedzy o dwóch okolicznościach mogących powodować naruszenie utrzymania efektów Programu, do dnia 26 kwietnia 2023 r. nie przekazano takiej informacji do Operatora. Dotyczyło to sytuacji, które opisane zostały w pkt 2.5. niniejszego wystąpienia. Zgodnie z zapisem §13 ust. 2 umowy o powierzenie grantu nr 2354/2022 Gmina do końca okresu utrzymania efektów Projektu powinna niezwłocznie informować Operatora o wszelkich okolicznościach mogących powodować naruszenie utrzymania efektów Projektu.

Jak wskazał Burmistrz, budzi wątpliwości czy te przypadki są przesłankami mogącymi skutkować naruszeniem efektów Programu, ponieważ to nie Gmina złamała warunki udziału, a sami beneficjenci. Równocześnie dodał, że w przypadku odzyskania środków finansowych od beneficjenta, Gmina dokona zgodnie z zapisami umowy o powierzeniu grantu ich zwrotu Operatorowi.

Po stwierdzeniu przez kontrolera NIK wystąpienia ww. przypadków, w dniu 29 kwietnia 2024 r. Gmina poinformowała Operatora o wystąpieniu takich sytuacji.

(akta kontroli str. 77-102, 564-587)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania Gminy w zakresie realizacji umowy o powierzenie grantu.

IV. Uwagi i wnioski

Pomimo stwierdzenia w trakcie kontroli jednej nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od sformułowania uwag i wniosków, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, gdyż nieprawidłowość w toku kontroli została usunięta.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, 16 maja 2024 r.

Kontroler

Edyta Piskorz-Zabujść
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
p.o. Dyrektor
Mariusz Lenkiewicz

.....
podpis

.....
podpis